

Aan de gemeenteraad

Datum : 20 februari 2024
Zaaknummer : 4057879
Contactpersoon : Rudy Duteweerd
Telefoonnummer : 026-3774926

Onderwerp: Behoud hertenkamp Sonsbeek

Geachte voorzitter en leden,

We stellen u voor kennis te nemen van ons besluit om:

1. De hertenkamp Sonsbeek te behouden met een streefpopulatie van 12 à 15 damherten;
2. De mannelijke damherten te steriliseren (vasectomie);
3. Een deel van de damherten te plaatsen in de damhertenopvang te Mill;
4. De kosten hiervan te dekken uit de budgetten voor dierenwelzijn en bossen en parken;
5. De motie "Handen af van Hertenkamp Sonsbeek" (22M155) hiermee als afgehandeld te beschouwen.

Inleiding

In de hertenkamp in Park Sonsbeek worden damherten gehouden. Gestreefd wordt naar een aantal dieren waarvoor jaarrond voldoende gras en kruiden aanwezig zijn en op termijn minder bijgevoerd hoeft te worden. In de huidige situatie is de grasvegetatie in de hertenkamp permanent te kort waardoor de gebitten van de herten onnatuurlijk snel slijten en de vegetatie niet kan groeien en biodiversiteit niet kan ontwikkelen. Met het verplaatsen van een deel van de damherten is er voor alle dieren meer ruimte om elkaar te mijden en is er minder concurrentie bij bijvoorbeeld het voeren. Daarmee ontstaat er voor alle dieren een diervriendelijke en natuurinclusieve situatie.

Wij hebben op 14 maart 2023 besloten om:

1. geen damherten te (laten) doden;
2. een deel van de herten elders in of buiten de stad te plaatsen, bijvoorbeeld in Schuytgraaf;
3. hiertoe de Stichting Natuurcentrum Arnhem te benaderen of een eigen plek te zoeken.

Om verdere aanwas in 2024 te voorkomen is in september vorig jaar besloten om de acht geslachtsrijpe bokken te verplaatsen naar een locatie van de Stadsboerderij Presikhaaf. Aangezien dit een tijdelijke oplossing is, hebben we tevens gezocht naar een locatie voor de langere termijn (circa 10 jaar). Hiertoe hebben we enkele potentiële locaties in en buiten Arnhem (zowel in Arnhem-Noord als in Arnhem-Zuid)

onderzocht. We hebben u hierover geïnformeerd via de [raadsbrief 'Stand van zaken hertenkamp Sonsbeek'](#) van 31 januari jl.

Behoud hertenkamp Sonsbeek

Uit dit onderzoek blijkt dat de locaties in Arnhem-Zuid niet geschikt zijn, onder andere omdat zij niet groot genoeg zijn voor alle dieren. Verder blijkt dat er in Nederland weinig locaties zijn voor hertenopvang. De damhertenopvang in Mill blijkt het meest geschikt voor dit doel. In deze opvang worden damherten uit het hele land opgevangen. Damherten komen van kinderboerderijen, gemeentelijke hertenkampen, hertenweides en dergelijke die daar teveel zijn. Aldaar is een weide van 4,5 hectare met een poel beschikbaar. Mogelijk worden er in mei tot medio augustus tijdelijk ook andere damherten geplaatst. De dieren van de gemeente worden dan naar een afgezonderd deel geleid en hebben dan een wat kleiner areaal beschikbaar.

Mill ligt op circa 45 kilometer (45 minuten) ten zuiden van Arnhem. Het overbruggen van een wat grotere afstand leidt niet tot problemen. Het bedrijf transporteert damherten door heel Europa. Het beschikt over door de RDW goedgekeurde en gecertificeerde transportmiddelen die ingedeeld kunnen worden in vakken. Deze voorkomen verwondingen door bijvoorbeeld het gewei (damherten mogen niet verdoofd zijn tijdens het transport). Als er veel bokken verplaatst moeten worden moet mogelijk twee keer (met twee wagens) gereden worden omdat niet alle dieren op een transport kunnen. Onze ervaren beheerder zal samen met de dierenarts die de vasectomie uitvoert en de eigenaar van de opvang een plan maken waarmee verdoven, vasectomie en transport zorgvuldig en diervriendelijk plaatsvinden.

Op deze locatie is er een volledige verzorging van de damherten. Zij blijven daar totdat ze weer terug kunnen naar de hertenkamp Sonsbeek, bijvoorbeeld als de populatie aldaar door natuurlijke sterfte daalt onder het streefniveau. Voor het terugkeren hoeven de damherten niet verdoofd te worden. In Mill is namelijk een vangststelsel bij de voederweide aanwezig waarmee de dieren een voor een de kar in kunnen worden geleid.

We streven naar een voor de damherten zo natuurlijk mogelijke situatie. Daarom plaatsen wij op beide locaties gemengde kuddes. Om te voorkomen dat de populatie verder groeit worden de bokken onvruchtbaar gemaakt door sterilisatie (vasectomie). Dit is een eenvoudige en snelle (circa 15 minuten) ingreep en wordt uitgevoerd als de bokken toch al zijn verdoofd zodat ze zo diervriendelijk mogelijk de vrachtwagen in kunnen. Zodra de verdoving grotendeels is uitgewerkt worden ze getransporteerd. De populatie op beide locaties zal dan door natuurlijke sterfte langzaam dalen. Als de populatie in de hertenkamp Sonsbeek onder de streefpopulatie daalt, worden damherten uit de damhertenopvang te Mill bijgeplaatst. Als daar geen 'Arnhemse damherten' meer zijn (naar verwachting over circa 10 jaar), worden andere damherten bijgeplaatst.

Consequenties

Hiermee kunnen we de hertenkamp Sonsbeek behouden met waarborging van het dierenwelzijn van onze damherten en meer biodiversiteit in de hertenkamp. Tevens voldoen we hiermee aan uw oproep in de [motie "Handen af van Hertenkamp Sonsbeek" \(22M155\)](#) om de hertenkamp in Park Sonsbeek te behouden. We beschouwen hiermee, en met [raadsbrief Stand van zaken hertenkamp Sonsbeek d.d. 30 januari jl.](#), motie 22M155 en toezegging 1488 als afgehandeld.

In de 1^e helft van maart worden alle bokken bij de Stadsboerderij Presikhaaf verplaatst naar Mill of de hertenkamp in Park Sonsbeek. Tevens wordt een deel van de hinds van de hertenkamp Park Sonsbeek verplaatst naar Mill. We houden daarbij een iets grotere populatie dan de streefpopulatie aan in de hertenkamp Sonsbeek om te voorkomen dat we op korte termijn opnieuw damherten moeten verplaatsen. De kosten bestaan uit een bedrag per opgevangen dier per jaar en bedragen in 2024 maximaal circa € 10.000 voor alle dieren samen. De kosten zullen door natuurlijke sterfte en terugplaatsing naar Sonsbeek langzaam dalen tot nul.

Communicatie

Niet van toepassing.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch